

Dl. Nicolae Timofti, Președintele Republicii Moldova

*Stimați domnilor președinți a Republicii Moldova, dle Snegur și dle Lucinschi,
stimate dle Președinte al Parlamentului,
dle Prim-ministru,
dle Președinte a Curții Constituționale și a Curții Supreme de Justiție,
dle Președinte a Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei,
dlor deputați, dlor miniștri, dlor judecători a Curții Constituționale.
Onorată asistență!*

Aniversarea celor 20 de ani de la aprobarea Constituției țării noastre creează - inclusiv astăzi, în această sală - o atmosferă firească de solemnitate și sobrietate.

În 1994, Constituția a instaurat democrația și statul de drept în Republica Moldova, și a reprezentat până în prezent o garanție a trăinicieii acestor valori pe pământul nostru. Abuzurile legislative au fost prevenite prin implicarea Curții Constituționale.

Conceptul constituțional și setul de principii și norme din Legea supremă au servit ca temelie pentru legile și procesele ulterioare, ca și pentru relațiile din societate, unde demnitatea umană, drepturile și libertățile omului, precum și pluralismul politic, au căpătat un sens de obiectiv permanent și neîndoielnic. Stipularea privind prioritatea reglementărilor internaționale asupra legilor interne a constituit o cheazășie a respectării drepturilor fundamentale ale omului în Republica Moldova.

În ceea ce privește cadrul instituțional stabilit de Constituție, acesta a asigurat dezvoltarea principalelor ramuri ale statului, inclusiv prin plasarea lor în dimensiunea principiului separației puterilor.

Economia de piață și proprietatea privată au devenit elementele esențiale de dezvoltare comercială a țării și încadrare a ei, în mod treptat, în sistemul economic internațional.

Constituția a marcat deschiderea Republicii Moldova către lumea civilizată din spațiul euro-atlantic, de care ne-am apropiat în acești 20 de ani, cu tempo-uri diferite, e adevărat, dar în mod progresiv și continuu.

În 1995 am devenit stat-membru al Consiliului Europei, pentru ca în acest an să obținem, iată, calitatea de țară asociată la Uniunea Europeană. La baza tuturor acordurilor și raporturilor noastre cu comunitatea internațională a stat Constituția.

În același timp, Legea supremă a suportat periodic modificări, în virtutea faptului că nu este imuabilă, ci dimpotrivă - unele prevederi ale sale sunt imperfecte, imprecise sau depășite de timp, cum ar fi prevederea ce se conține în articolul 13, cu privire la denumirea limbii oficiale a țării,

aspect clarificat abia recent printr-o interpretare a Curții Constituționale. Dar aceasta nu este singura lacună a Constituției.

Discuții s-au purtat și în jurul locului Procuraturii în sistemul organelor de drept, inclusiv modul de numire a Procurorului general, precum și, bineînțeles, modalitatea de alegere a președintelui țării.

Cea mai importantă reformă constituțională, aceea din anul 2000, nu a avut darul să limpezească unele prevederi, așa încât este firesc că în ultimii ani s-au intensificat dezbaterile despre revizuirea Legii Supreme, urmate de discuții privind oportunitatea cercetării unor atribuții ale Curții Constituționale. Mi se pare absolut firesc și necesar ca o Constituție să fie adaptată la noile realități politice, economice și sociale.

Consider utile și de perspectivă asemenea discuții, la care iau parte toți subiecții avizați – cele 3 puteri ale statului, partidele politice, experții constituționali și întreaga societate civilă.

Avem în acest sens și un partener de nădejde și un arbitru prețios, Comisia de la Veneția. Apreciem înalt expertiza care ne-a fost furnizată de-a lungul anilor de către Comisie.

Sper ca, într-un viitor previzibil, Republica Moldova să reușească să-și consolideze potențialul intelectual și politic pentru a putea adopta, în colaborare cu Comisia de la Veneția, o nouă Constituție. Sper că nu e foarte îndepărtat acel moment.

Doamnelor și domnilor,

După cum am arătat mai devreme, cadrul constituțional acoperă, în linii mari, tot spectrul legislativ organic, îmbunătățit în permanență de către Parlament.

Greutatea și valoarea textului constituțional trebuie să cântărească în continuare în mod decisiv în procesul legislativ, iar hotărârile Curții Constituționale trebuie respectate cu strictețe, întru asigurarea dezvoltării statului de drept în Republica Moldova.

În același timp, este extrem de importantă transpunerea în practică a sistemului de valori ce se conțin în Legea Supremă, propagarea sensului Constituției în viața de zi cu zi a oamenilor. Cetățenii așteaptă preluarea, în primul rând de către instituțiile statului și de către funcționari, a tuturor tendințelor progresiste din Constituție.

Am convingerea că, într-o Moldovă cu reflexe și aspirații europene, acest lucru este posibil.

Vă mulțumesc!